

להתרומם עם כולם, איש בל ייעדר

בדיחה יהודית ותיקה מפענחת את ראשי התיבות של המילה "בדיוק" המופיעה עם ציון שעת האירוע בהזמנות לחתונות: ביז דער יידען ויל קימען. או לטובת דוברי העברית בינינו: כאשר היהודים יגיעו.

בניגוד לעמו, הקב"ה ומשה עבדו מדויקים בזמנים.

"ואתחנן אל ה' בעת ההיא" - למה, אם ככה, רואה הפסוק צורך לציין: "בעת ההיא"? הרי ברור מאליו שמשה השתדל לעשות דברים בעת הנכונה? אור החיים הקדוש, בתחילת הפרשה, מדייק את המילים "בעת ההיא", בשני אופנים.

האופן הראשון הוא על פי הספרי: "כשראה סיחון ועוג נופלים".

לפי הספרי, משה מתבונן, מזהה שעת רצון וחסד, ומנסה ניסיון נוסף להתחנן. אולי מידת החסד הזו תבטל את גזירת איסור הכניסה לארץ ישראל.

בהמשך, מתבונן אה"ח התבוננות נוספת בביטוי "בעת ההיא", והפעם קורא אותו באור רחב יותר:

העת היא - הדור ההוא.

מדוע נענשו משה אהרן ומרים, שלא להיכנס לארץ ישראל? כי הדור כולו תם בעונו, והקב"ה הכליל את מנהיגיו בעונש.

לפי זה, האירוע שבו אנו מתבוננים כעת התרחש בעבר, 38 שנים קודם לנאום. משה מנסה לבקש רחמים על עצמו, ואגב גם על כלל העם, על כלל הדור.

ההתבוננות הזו מביאה אותנו ישירות אל אחת ההתלבטויות הלא קלות, של נאמני מוסד המשפחה:

עיון קל בעיתונים או בערוצי התקשורת, גורם לכל מי שאהבת איש ואישה בקדושה יקרה בעיניו, למרוט את שערות ראשו. השיח מוביל לפעמים לביקורת עצומה על תופעות הרסניות.

והקונפליקט המתעורר, הוא בין המקום שממנו אנחנו מנסים לראות את האור, להצמיח כוחות חדשים מתוך הרמוניה ואחוה, לבין המקום שמדליק פנס אכזרי אל תופעות קשות, בבחינת מנתח שחותך על מנת לרפא.

אה"ח מפגיש אותנו עם משה רבינו.

כאשר הוא נתקל בחטא, הוא מגביר שייכות ואחוה, כולל עצמו עם החוטאים, ומנסה להגיע לכך שמידת החסד שתאיר עליו, תסחוף באורה גם את העם כולו, כולל דור שחטא.

הפתרון שהוא מציע, רלוונטי גם לכאב שלנו היום.

אנשים אחים אנחנו, והכח טמון ביכולת לסחוף איתנו גם את מי שסונוור על ידי אורות זרים.

כך גם מסיימת הפטרת נחמו בפסוק:

"מרב אונים ואמץ כח, איש לא נעדר" (ישעיהו מ)

הרבנית חוה כוכב (מנסבך)

מרצה במכללת חמדת הדרום, מנחת הורים וזוגות וחברת בוחרים במשפחה

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם